

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น

ประจำเดือนสิงหาคม 2569

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงโตเกียว

Office of Agricultural Affairs, Royal Thai Embassy, Tokyo

หัวข้อข่าว	หน้าที่
1. การย้ายตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตร ญี่ปุ่น (1 สิงหาคม 2569)	2
2. เกษตรกร ร้อยละ 50 ตอบว่า อุณหภูมิสูงส่งผลให้รายได้ลดลง (2 สิงหาคม 2569)	2
3. กระทรวงเกษตร ญี่ปุ่น เริ่มพิจารณาที่เกี่ยวกับการนำเข้าแฮมดิบจากอิตาลี (4 สิงหาคม 2569)	3
4. ในเดือนพฤษภาคม 2569 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า (5 สิงหาคม 2569)	4
5. Mr. Fujima กรรมการ JA Zenchu ต้อนรับคณะผู้แทนรัฐบาลไทย (5 สิงหาคม 2569)	4
6. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า ประจำเดือนกรกฎาคม 2569 ลดลง 5 จุด เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า (7 สิงหาคม 2569)	5
7. อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่นในปี 2568 คิดเป็นร้อยละ 37 (8 สิงหาคม 2569)	5
8. ความเสียหายจากเหตุน้ำท่วมใหญ่ในจังหวัด Chiba (18 สิงหาคม 2569)	6
9. การประมูลข้าว MA ครั้งที่ 4/2569 (29 สิงหาคม 2569)	6
10. สต็อกข้าวภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 (ประกาศ วันที่ 28 กรกฎาคม 2569)	7

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 1 – 30 สิงหาคม 2569

1. การย้ายตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตร ญี่ปุ่น (1 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ได้ประกาศการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง เช่น Mr. NAGAI Toshihiko (อายุ 59 ปี) อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นปลัดกระทรวงเกษตร และ Mr.SAKA Katsuhiro (อายุ 59 ปี) อธิบดีกรมความปลอดภัยและการบริโภค เป็นปลัดกระทรวงฝ่ายต่างประเทศ นอกจากนี้ Mr.NAGAWAKIYA Keita (อายุ 56 ปี) ผู้อำนวยการฝ่ายป่าไม้ของรัฐเป็นอธิบดีกรมป่าไม้ Mr.OSHIMA Hidehiko (อายุ 57 ปี) ผู้อำนวยการกองตรวจและสังเกตการณ์สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี เป็นอธิบดีกรมความปลอดภัยและการบริโภค และ Mr.YAMAGICHI Junichiro (อายุ 57 ปี) ผู้อำนวยการกองโยบายสินค้าเกษตร เป็นอธิบดีกรมการส่งออกและกิจการต่างประเทศ การย้ายครั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2569 ขณะที่ Mr.WATANABE Tsuyoshi (อายุ 62 ปี) ปลัดกระทรวงเกษตร Mr.WATANABE Yoichi (อายุ 60 ปี) ปลัดกระทรวงฝ่ายต่างประเทศ Mr.KOSAKA Zenjiro (อายุ 62 ปี) อธิบดีกรมป่าไม้ และ Mr.SUGINAKA Atsushi (อายุ 58 ปี) อธิบดีกรมการส่งออกและกิจการต่างประเทศ จะเกษียณอายุราชการ

Mr. NAGAI Toshihiko ปลัดกระทรวงเกษตรคนใหม่ เกิดที่จังหวัด Nagano จบจากมหาวิทยาลัย Tokyo แล้ว เข้ารับราชการที่กระทรวงเกษตรในปี 2533 เคยดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ เช่น อธิบดีการพัฒนาพื้นที่ชนบท หัวหน้าสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี และได้ดำรงตำแหน่งผู้อธิบดีกรมปศุสัตว์ในปี 2568

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

2. เกษตรกร ร้อยละ 50 ตอบว่า อุณหภูมิสูงส่งผลให้รายได้ลดลง (2 สิงหาคม 2569)

จากการสำรวจความคิดเห็นโดยหนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 50 ระบุว่า รายได้ลดลงจากผลกระทบของอุณหภูมิสูงต่อสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ ขณะที่ร้อยละ 60 ประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในการรับมือเพิ่มขึ้น

การสำรวจนี้ดำเนินการผ่านทางอินเทอร์เน็ต ในระหว่างวันที่ 17 – 24 กรกฎาคมที่ผ่านมา โดยได้รับคำตอบจาก 116 รายใน 41 จังหวัด ซึ่งผู้ตอบร้อยละ 80 เป็นนิติบุคคลทางการเกษตร

ผลการสำรวจพบว่า รายได้ลดลงร้อยละ 51 โดยผู้บริหารนิติบุคคลทางการเกษตรในจังหวัด Okayama (อายุ 60 ปี) กล่าวว่า ผลผลิตลดลงเหลือ 360 กิโลกรัมต่อ 10 อาร์ (หรือ 0.625 ไร่) เนื่องจากผลกระทบจาก

ภาวะแห้งแล้ง ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกองุ่นในจังหวัด Nagano (อายุ 70 ปี) กล่าวว่า อุณหภูมิสูงทำให้เกิดการเปลี่ยนสีของผลองุ่น และการปรับตัวไม่ทันต่ออุณหภูมิที่สูงขึ้นอย่างฉับพลัน

ในส่วนของค่าใช้จ่ายด้านวัสดุอุปกรณ์ในการรับมือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 62 โดยต้นทุนสูงขึ้นจากวัสดุบังแสงและการให้ปุ๋ยเพิ่มเติม ขณะที่ผู้ประกอบการปศุสัตว์ในจังหวัด Shimane (อายุ 60 ปี) กล่าวว่า ค่าไฟฟ้าสำหรับพัดลมในโรงเรือนสัตว์เพิ่มสูงขึ้น

ศาสตราจารย์ HOROTA Tomoyoshi แห่งมหาวิทยาลัย Kyushu ระบุว่า เกษตรกรรับมือปัญหาอุณหภูมิสูงเป็นเรื่องยาก ดังนั้น ภาครัฐควรสนับสนุนต่อเกษตรกรสำหรับปัญหาดังกล่าว เป็นความท้าทาย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

3. กระทรวงเกษตร ญี่ปุ่น เริ่มพิจารณาที่เกี่ยวกับการนำเข้าแฮมดิบจากอิตาลี (4 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) ได้ประกาศว่าจะเริ่มการพิจารณาที่เกี่ยวกับการนำเข้าแฮมดิบจากอิตาลีอีกครั้ง เนื่องจากเกิดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) ในปี 2565 และปัจจุบันญี่ปุ่นยังคงระงับการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อหมูจากอิตาลีอยู่ ญี่ปุ่นเคยนำเข้าแฮมดิบจากอิตาลีคิดเป็นร้อยละ 60 ของปริมาณการนำเข้า เมื่ออนุญาตนำเข้าแฮมดิบจากอิตาลีอีกครั้ง จะเป็นกรณีแรกในประเทศที่เกิดโรค ASF

MAFF ได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายอาหาร เกษตร และพื้นที่ชนบท เมื่อวันที่ 3 สิงหาคมที่ผ่านมา เพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงหลังการนำเข้าอีกครั้ง และจะพิจารณาในคณะกรรมการย่อยด้านโรคในโค หมู และสัตว์อื่นๆ ต่อไป

ในปี 2564 ญี่ปุ่นนำเข้าแฮมดิบบรรจุห่อรายชิ้นที่นำเข้าจากอิตาลี คิดเป็นร้อยละ 64 (1,360 ตัน) หลังจากระงับการนำเข้าแล้ว เปลี่ยนมาเป็นของสเปน แต่สเปนก็เกิดโรค ASF และกำลังอยู่ในระหว่างการระงับนำเข้าเช่นกัน

ปัจจุบัน ยังคงมีเขตจำกัดการแพร่ระบาดของ ASF ที่กำหนดโดยสหภาพยุโรปอยู่ และในปี 2568 มีการพบโรค ASF ในหมูป่า 690 กรณี และสุกรเลี้ยง 1 กรณีในเขตดังกล่าว

จากข้อมูลงานวิจัยของสหรัฐอเมริกาที่ศึกษาเกี่ยวกับการทำแฮมดิบจากเนื้อหมูที่ติดเชื้อ ASF และโรคปากและเท้าเปื่อย พบว่าการบ่มแห้งเป็นระยะเวลาหนึ่ง สามารถทำให้ไวรัสไม่ทำงาน โดยยืนยันว่าไวรัสทั้งหมดไม่ทำงานหลังจากผ่านกระบวนการหมักเกลือ 399 วัน ดังนั้น สหรัฐและแคนาดาจึงอนุญาตให้นำเข้าแฮมดิบจากอิตาลีได้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องผ่านการบ่มนานกว่า 400 วัน คาดว่าคณะกรรมการย่อยจะมีการหารือเกี่ยวกับความถูกต้องของผลการศึกษานี้ด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

4. ในเดือนพฤษภาคม 2569 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า (5 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เปิดเผยข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรในช่วงครึ่งปีแรก ปี 2569 พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารในภาพรวมอยู่ที่ 897,700 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีก่อนหน้า โดยชาเขียวและเนื้อโคเป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และเมื่อจำแนกตามประเทศคู่ค้าแล้ว พบว่าสหรัฐฯ มีมูลค่า 162,600 ล้านเยน ฮ่องกง 110,000 ล้านเยน จีน 94,000 ล้านเยน ไต้หวัน 88,200 ล้านเยน เกาหลีใต้ 61,100 ล้านเยน เวียดนาม 53,300 ล้านเยน และไทย 40,900 ล้านเยน ตามลำดับ

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นช่วงครึ่งปีแรก ปี 2569

รายการ	มูลค่า (100 ล้านเยน)	เทียบกับช่วงครึ่งปีแรก ปี 2568 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมสินค้าแปรรูป)	5,674	+8.5
-- อาหารแปรรูป	3,087	+10.9
-- สินค้าปศุสัตว์	723	+9.0
-- ธัญพืช	391	+4.7
-- ผักผลไม้	356	+20.9
-- อื่นๆ	1,117	+20.2
สินค้าป่าไม้	394	+8.5
สินค้าประมง	2,384	+21.0
รวม	8,452	+11.3

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

5. Mr. Fujima กรรมการ JA Zenchu ต้อนรับคณะผู้แทนรัฐบาลไทย (5 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคมที่ผ่านมา Mr. FUJIMA Norikazu กรรมการของสหกรณ์การเกษตรแห่งญี่ปุ่น (JA Zenchu) ได้ให้การต้อนรับ นางสาวนฤมล สงวนวงศ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะผู้แทนรัฐบาลไทยที่อาคารสำนักงานใหญ่ JA ในเขต Chiyoda กรุงโตเกียว โดยทั้งสองฝ่ายได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกษตรของญี่ปุ่นและไทย ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายได้ยืนยันว่ามีประเด็นท้าทายร่วมกัน เช่น

การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรม และการส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) โดยนางสาวนฤมลฯ ได้แสดงความสนใจที่จะศึกษาโมเดลการพัฒนาท้องถิ่นผ่านระบบสหกรณ์การเกษตรของญี่ปุ่น (JA)

นอกจากนี้ ในการประชุมได้ยืนยันถึงความร่วมมือและการประสานงาน ระหว่างสหกรณ์การเกษตรทั้งสองประเทศ ภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจญี่ปุ่น-ไทย (JTEPA) โดยมีประชุมทุกปี ซึ่ง JA Zenchu เข้าร่วมในความร่วมมือด้วย นางสาวนฤมลฯ กล่าวอีกว่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเกษตรกรรมของไทย พร้อมทั้งแสดงความสนใจในเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และ Mr. FUJIMA ได้แนะนำเกี่ยวกับการสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ การจัดหาพื้นที่เพาะปลูก และการให้บริการพ่นสารเคมีทางการเกษตรด้วยโดรนของ JA พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้ร้อนจัดขึ้น คือท้าทายที่สำคัญที่สุด และได้อธิบายถึงความพยายามในการส่งเสริมพันธุ์พืชที่ทนทานต่ออุณหภูมิสูง

ทั้งนี้ ในวันที่ 6 สิงหาคม คณะผู้แทนไทยได้เข้าเยี่ยมชมสหกรณ์การเกษตร JA Oura Tatebashi จังหวัด Gumma โดยได้ตรวจเยี่ยมสถานที่รวบรวมและจัดส่งผลผลิต รวมถึงร้านค้าปลีกโดยตรงของสหกรณ์

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

6. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า ประจำเดือนกรกฎาคม 2569 ลดลง 5 จุด เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า (7 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 6 สิงหาคมที่ผ่านมา องค์กรส่งเสริมการรักษาเสถียรภาพข้าวเปิดเผยว่า ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า (DI) ประจำเดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 15 ลดลง 5 จุด เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และในส่วนของดัชนีราคาข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าอยู่ที่ 47 ลดลง 8 จุด เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวยังถือว่าอยู่ในระดับสูง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ JA Kyosai News Online

7. อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่นในปี 2568 คิดเป็นร้อยละ 37 (8 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 7 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) ได้ประกาศว่า อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารคิดเป็นแคลอรี่ของญี่ปุ่นในปี 2568 คิดเป็นร้อยละ 37 ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และเป็นระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ สาเหตุหลักเกิดจากปริมาณการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขาดแคลนข้าว โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 40 ภายในปี 2570

ปัจจัยที่ส่งผลให้อัตราการพึ่งพาตนเองลดลง ข้าวเป็นสาเหตุให้ลดลงร้อยละ 0.8 เนื่องจากการขาดแคลนข้าว ภาคเอกชนจึงนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 110,000 ตัน ซึ่งอัตราการพึ่งพาตนเองด้านข้าว คิดเป็นร้อยละ 95 ลดลงร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ในด้านมูลค่าการผลิต อัตราการพึ่งพาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 66 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 โดยมีสาเหตุจากการปรับตัวขึ้นของราคาสินค้าเกษตร โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 69 ภายในปี 2570

ในส่วนของอาหารสัตว์ มีอัตราการพึ่งพาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 24 ลดลงร้อยละ 2 ขณะที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ซึ่งสาเหตุเกิดจากการขาดแคลนหญ้าอาหารสัตว์ เนื่องจากภาวะโลกร้อน และการเปลี่ยนปลูกข้าวสำหรับอาหารสัตว์ไปเป็นข้าวบริโภคเนื่องจากราคาข้าวที่สูงขึ้น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

8. ความเสียหายจากเหตุน้ำท่วมใหญ่ในจังหวัด Chiba (18 สิงหาคม 2569)

จากข้อมูลโดยจังหวัด Chiba ณ วันที่ 15 สิงหาคมที่ผ่านมา พบว่าความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรอยู่ที่ 1.4 เฮกตาร์ คิดเป็นมูลค่า 4.03 ล้านเยน ความเสียหายต่อพื้นที่เกษตรกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตรมี 60 แห่ง คิดเป็นมูลค่า 121.5 ล้านเยน ทั้งนี้ จังหวัดระบุว่ายังไม่เสร็จสิ้นการสำรวจความเสียหายในเมือง Sakura ซึ่งได้รับผลกระทบหนัก จึงคาดว่ามูลค่าความเสียหายจะเพิ่มขึ้นอีก

Mr. OTSUKA Hideyuki ผู้ปลูกแครอทในเมือง Chiba กล่าวว่า เมล็ดที่เพาะไว้ถูกน้ำพัดหายไป นอกจากนี้ ยังมีกรณีข้าวล้มก่อนถึงฤดูเกี่ยวข้าว และกรณีเครื่องมือเกษตรเสียหาย สหกรณ์การเกษตร JA Chiba-Mirai ระบุว่า ข้าว ประมาณ ร้อยละ 30 – 40 และแครอท ประมาณร้อยละ 50 ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมขัง ดังนั้นต้องเพาะเมล็ดใหม่ และยังมีโคลน ขยะ และน้ำมันไหลเข้าสู่นาข้าว ซึ่งส่งผลต่อการจัดจำหน่ายข้าวด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

9. การประมูลข้าว MA ครั้งที่ 4/2569 (29 สิงหาคม 2569)

เมื่อวันที่ 28 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ผลการประมูลข้าวนำเข้า MA ครั้งที่ 4 ประจำปีงบประมาณญี่ปุ่น 2569 (เมษายน 2569 - มีนาคม 2570) โดยเปิดประมูลรวม 58,000 ตัน มีปริมาณประมูลข้าวได้เต็มจำนวน ประกอบด้วยข้าวเมล็ดกลางของสหรัฐฯ 39,000

ตัน ข้าวเมล็ดกลางของจีน 12,000 ตัน และข้าวเมล็ดยาวของไทย 7,000 ตัน โดยราคาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ที่ 149,095 เยนต่อตัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

10. สต็อกข้าวภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 (ประกาศ วันที่ 28 กรกฎาคม 2569)

สต็อกข้าวภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 อยู่ที่ 1.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.73 ล้านตัน เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า ประกอบด้วย สต็อกข้าวของสหกรณ์การเกษตร JA ปริมาณ 1.42 ล้านตัน และอยู่ระหว่างการจำหน่ายที่ผู้ค้าส่งข้าว 0.52 ล้านตัน

แหล่งที่มา: เว็บไซต์ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF)